

Pitanja:

- 1) Opisati postupak pretvorbe NKA u DKA.
- 2) Definirati nejednoznačnost kontekstno-neovisne gramatike.
- 3) Opisati postupak konstrukcije potisnog automata koji prihvaća praznim stogom na osnovi zadanog potisnog automata koji prihvaća prihvatljivim stanjem.
- 4) Opisati postupak konstrukcije gramatike kojom se dokazuje da su kontekstno-neovisni jezici zatvoreni s obzirom na operaciju nadovezivanja.
- 5) Formalno definirati osnovni model Turingovog stroja.
- 6) Zadani DKA pretvoriti u DKA s minimalnim brojem stanja. Minimizaciju DKA provesti primjenom metode traženja neistovjetnih stanja (3. algoritam u udžbeniku).

	x	y	w	z	
q_0	q_0	q_3	q_6	q_8	1
q_1	q_1	q_4	q_6	q_3	1
q_2	q_4	q_5	q_0	q_2	1
q_3	q_6	q_8	q_7	q_3	0
q_4	q_6	q_7	q_3	q_1	0
q_5	q_6	q_8	q_0	q_8	0
q_6	q_0	q_5	q_6	q_8	1
q_7	q_7	q_5	q_6	q_3	0
q_8	q_6	q_8	q_7	q_3	1
q_9	q_8	q_3	q_2	q_0	0

- 7) Primjenom zadane gramatike i tablice LR parsera parsirati niz *aacabacaca*. Da li parser prihvaća ili odbacuje ulazni niz?

$S \rightarrow aS$

$S \rightarrow AB$

$A \rightarrow ac$

$A \rightarrow aAa$

$B \rightarrow bA$

	a	b	c	. <u>L</u>		.S	.A	.B	
0	s2	.	.	.		1	3		
1		.	.	.prihvati					
2	s2	.	.s5	.		4	6		
3		.s9	.	.				7	
4		.	.	.r1					
5	r3	.r3	.	.r3					
6	s8	.s9	.	.				7	
7		.	.	.r2					
8	r4	.r4	.	.r4					
9	s11	.	.	.			10		
10		.	.	.r5					
11	s11	.	.s5	.			12		
12	s8	.	.	.					

8) Iz zadane kontekstno-neovisne gramatike izbaciti jedinične i ϵ -produkcije.

$$S \rightarrow \epsilon yAC$$

$$A \rightarrow \epsilon B$$

$$A \rightarrow BC$$

$$B \rightarrow \epsilon yC$$

$$B \rightarrow C$$

$$C \rightarrow yyB$$

$$C \rightarrow xyCAy$$

$$C \rightarrow \epsilon$$

9) Konstruirati formalni automat najjednostavnijeg razreda kojim je moguće prihvaćati jezik nad abecedom $\{a,b,c\}$ kojeg čine nizovi znakova oblika $a^i b^{2(i+k)} c^k$, $i \geq 0$, $k \geq 0$.

10) Ispitati jednoznačnost zadane gramatike za generiranje aritmetičkih izraza. Ako je gramatika nejednoznačna, nejednoznačnost raz riješiti promjenom gramatike. Promjenom gramatike potrebno je postići ispravnu interpretaciju generiranih izraza s obzirom na predmet operatora (operator $*$ ima veću prednost od operatora $+$).

$$S \rightarrow VO V$$

$$V \rightarrow S$$

$$V \rightarrow a|b|c$$

$$O \rightarrow +|*$$

ODGOVORI

1.

Neka je $M1 = (Q_1, \Sigma_1, \delta_1, q_1, F_1)$ NKA.

Konstruiramo DKA $M2 = (Q_2, \Sigma_2, \delta_2, q_2, F_2)$

Sad vrijedi da je:

$Q_2 = 2^{Q_1}$ tj Skupa stanja M2 je partitivni skup stanja M1.

$q_2 = [q_1]$ pocetno stanje M2 je skup koji sadrzi pocetno stanje M1.

$\Sigma_2 = \Sigma_1$ abeceda ostaje ista

$q_x \in Q_2 = [s_1, s_2, s_3, \dots, s_x] \in F_2 \Leftrightarrow \exists s_i \in F_1$ Tj. stanje u M2 je prihvatljivo ako sadrzi barem jedno stanje prihvatljivo u M1

$q_x \in Q_2 = [s_1, s_2, s_3, \dots, s_x] \delta_2(q_x, a) = [\delta_1(s_1, a), \delta_1(s_2, a), \dots, \delta_1(s_x, a)]$

To jest prijelaz za neki znak iz stanja u M2 je skup stanja u koje prelazi svaka komponenta tog stanja u M1.

2.

Gramatika je nejdenoznacna ako je za isti niz moguće konstruirati barem dva generativna stabla zamjenom krajnje desnog(lijevog) nezavršnog znaka. Der'z natn to it

sve ok, samo u drugom
pocetno stanje od dka = [q1]

3.

Neka je $PA1 = (Q_1, \Gamma_1, \Sigma_1, \delta_1, q_1, Z_1, F)$ koji prihvaca stanjem.

Konstruiramo $PA2 = (Q_2, \Gamma_2, \Sigma_2, \delta_2, q_2, Z_2, F)$ koji prihvaca praznim stogom.

Kazemo da je

$Q_2 = Q_1 \cup \{q_s, q_f\}$

$\Gamma_2 = \Gamma_1 \cup \{X\}$

$Z_2 = X$

$q_2 = q_s$

$\Sigma_2 = \Sigma_1$

$$F_2 = 0$$

$\delta_2 = \delta_1$ i jos dodajemo

$$\delta_2(q_s, \epsilon, X) = (q_0, Z_1 X)$$

$$\delta_2(q_f, \epsilon \gamma) = (q_0, \epsilon) \text{ za svaki } \gamma \in \Sigma_2$$

i sad najbitnije

$$\forall q \in F_1 \forall \gamma \in \Sigma_1 \rightarrow \delta_2(q, \epsilon \gamma) = (q_f, \epsilon)$$

i to je to.

4.

Neka gramatika $G_1 = (V_1, T_1, P_1, S_1)$ generira kont. neov. jezik $L_1(G_1)$ i gramatika $G_2 = (V_2, T_2, P_2, S_2)$ generira kont. neov. jezik $L_2(G_2)$. Neka je $V_1 \cap V_2 = \emptyset$ sto mozemo reci bez smanjenja općenitosti dokaza.

Konstruiramo gramatiku $G_3 = (V_1 \cup V_2, T_1 \cup T_2, P_3, S_3)$.

$$P_3 = P_1 \cup P_2 \text{ i jos se dodaje pravilo } S_3 \rightarrow S_1 S_2$$

Ovakva gramatika ima generativne nizove oblika:

$$S_3 \rightarrow S_1 S_2 \vec{P}_1 w_1 S_2 \vec{P}_2 w_2 \text{ iz cega je vidljivo da generira jezik } L_3(G_3) = L_1 L_2.$$

Budući da jedino pravilo dodanu u P_3 ne narušava kontekstnu neovisnost iz toga sledi da je nadovezivanje kont. neovisnih jezika zatvorena operacija.

5.

$$TS = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, B, F)$$

Q - konačan skup stanja TS-a

Γ - konačan skup znakova trake

$B \in \Gamma$ - znak kojim se označava prazna ćelija

$\Sigma \in \Gamma, B \notin \Sigma$ - konačan skup ulaznih znakova

$\delta: Q \times \Sigma \rightarrow Q \times \Sigma \times (L, R)$ funkcija prijelaza gdje L i R označavaju pomak u lijevo i desno

$q_0 \in Q$ početno stanje

$F \subseteq Q$ prihvatljiva stanja

Formalno gledano, ovo je potpuna definicija.

6.

Stranica 25. u knjizi 🙋🏻🧑🏻

Krajnje rjesenje: q3 i q8 su jednaki.

7.

1. $S \rightarrow aS$

2. $S \rightarrow AB$

3. $A \rightarrow ac$

4. $A \rightarrow aAa$

5. $B \rightarrow bA$

	a	b	c	<u>⊥</u>	S	A	B
0	s2	.	.	.	1	3	.
1	.	.	.	.prihvati	.	.	.
2	s2	.	s5	.	4	6	.
3	.	s9	.	.	.	.	7
4	.	.	.	.r1	.	.	.
5	r3	r3	.	r3	.	.	.
6	s8	s9	.	.	.	.	7
7	.	.	.	.r2	.	.	.
8	r4	r4	.	r4	.	.	.
9	s11	.	.	.	.	10	.
10	.	.	.	.r5	.	.	.
11	s11	.	s5	.	.	12	.
12	s8	.	.	.	.	.	.

0	aacabacaca	s2	
0a2	acabacaca	s2	
0a2a2	cabacaca	s5	
0a2a2c5	abacaca	r3	A->ac duzina je 2, micemo 4 znaka, stanje A2 -> 6
0a2A6	abacaca	s8	
0a2A6a8	bacaca	r4	A->aAa duzina je 3, micemo 6 znakova, stanje A0->3
0A3	bacaca	s9	
0A3b9	acaca	s11	
0A3b9a11	caca	s5	
0A3b9a11c5	aca	r3	A->ac duzina je 2, micemo 4 znaka, stanje A9->10
0A3b9A10	aca	X	prazno polje znaci da se niz odbija

Niz se odbija.

8.

$S \rightarrow xyAC$	$A \rightarrow \epsilon B$	$B \rightarrow xyC$	$C \rightarrow yyB$
	$A \rightarrow BC$	$B \rightarrow C$	$C \rightarrow xyCAy$
			$C \rightarrow \epsilon$

Turbo rjesenje, prvo sta je sve epsilon:

$C \rightarrow \epsilon$
 $B \rightarrow C$
 $A \rightarrow BC$

Dakle, sve ce kad tad biti epsilon produkcija. Zato turbo rjesenje odmah i za A i za B i za C rjesava epsilon problem. Pa picimo:

$S \rightarrow xyAC$	$A \rightarrow \epsilon B$	$B \rightarrow xyC$	$C \rightarrow yyB$
$S \rightarrow xyA$	$A \rightarrow BC$	$B \rightarrow C$	$C \rightarrow xyCAy$
$S \rightarrow xyC$	$A \rightarrow \epsilon$	$B \rightarrow xy$	$C \rightarrow yy$
$S \rightarrow xy$	$A \rightarrow B$		$C \rightarrow xyCy$
	$A \rightarrow C$		$C \rightarrow xyAy$
			$C \rightarrow xyy$

Sad da se rjesimo jedinicnih jos.

$S \rightarrow xyAC$	$A \rightarrow \epsilon B$	$B \rightarrow xyC$	$C \rightarrow yyB$
$S \rightarrow xyA$	$A \rightarrow BC$	$B \rightarrow xy$	$C \rightarrow xyCAy$
$S \rightarrow xyC$	$A \rightarrow \epsilon$	$B \rightarrow yyB$	$C \rightarrow yy$
$S \rightarrow xy$	$A \rightarrow xyC$	$B \rightarrow xyCAy$	$C \rightarrow xyCy$
	$A \rightarrow xy$	$B \rightarrow yy$	$C \rightarrow xyAy$
	$A \rightarrow yyB$	$B \rightarrow xyCy$	$C \rightarrow xyy$
	$A \rightarrow xyCAy$	$B \rightarrow xyAy$	
	$A \rightarrow yy$	$B \rightarrow xyy$	
	$A \rightarrow xyCy$		
	$A \rightarrow xyAy$		
	$A \rightarrow xyy$		

I to je ta strahota.